

և յիրաւի բարեկամի մը տուած մէկ վերքը՝ թշնամւոյն դժնդակ հարուածներէն շատ աւելի սաստիկ են :

« Ա երջապէս մեր բաժնուէլուն աղետալի ժամը զարկաւ , հասաւ այն վերջի րոպէն որ ալ պիտի թողուի իմ ծնած ու մեծցած քաղաքս , այն ծովեզերքը , ուր իմ ծնողացս օսկերոտիքը կը հանգչէին . այն լեռները , այն դաշտերը որոնք իմ սիրական ընտանեացս հառաչանաց ձայներուն արձագանգ տուած էին , այն

հովիտները , որոնց մէջ շատ անգամ մայրենի սրտի մը բաբախումները լսած էի , այն պայծառ երկինքը , ուր քանի քանի անգամ մանկական հասակիս մէջ իմ աչուներս դարձուցած էի գովաբանելու այն անհուն տարածութեանց տէրն ու ստեղծողը . այլ աւանդ , աներևութացած էին ինձմէ այն ժամերն , թողլով իմ սրտիս մէջ մանկութեան օրերուս քանի մը անուշ յիշատակները :
Կը շարունակուի :

քա ն ա ս ի ր ա կ ա ն

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Ա Բ Ի Ս Ո Ղ Ո Մ

Ի քուն կան ջուրք . ուարժաթ չըղարչ գիշերոյն
Շ ուրջ տարածեալ կայ զմրկանամբք Յորդանուն .
Ի իւրդեայ մանեակքն յորձից մէտ մէտ բաբախին
Հանգոյն անդորր ուանդուլ զարկաց նընջողին :
Օ հեղեղատաւ հոժեալ շամբից եղեգանց ,
Եւ հեղադէմ ծայրք սաղարթուց ուռնեայ
Ի ծիրս ալեաց՝ յանոյշ հողմոյն կան մոռաց :
Ղ ապաղ ճրղիկք՝ զորոց ծաղկունս՝ ալիքն այն
Պայեկաբար սընուցանեն ի ծոց լայն ,
Հանդարտօրէն տեղի տըւեալ մերթ պարզին ,
Ս երթ վայելուչ ձեւով ծրարեալք եւ հանգչին :
Ո՛հ , քանի ազդողագոյնրս բնութիւն
Ղ առէ՝ պայծառ դիմաւ վըշտանց իսկ մարդոյն
Եթէ հաստեալ է նա առ կեանս լաւագոյն :

Ինձն արքայի Պաւթի ցաւօք հարեալ է .
Եւ խոյս տըւեալ յԱրուսազէմ քաղաքէ՝
Ի զկայ առնու արդ ի յափունս Յորդանին ,
Ս այր մի դուլ տալ պարտասելոյ ամբոխին :
Ի աւաօտուն մեղմ հողմիկ անդ սաւառնի .
Ե՛ւ առ շունչըն զով մերկանայ զգէմս հոլանի .
Բանգի սքօղեալ ի սըգակիր վարագոյր
Եւ չիշխէր ցարդ ական արկանել ի զօրս իւր .
Որոց խըմբեալ զնովաւ ի մարդ գալարին
Կարեկցաբար այր ընդ ընկեր բարբառին .
Եւ մինչ իաղաց արեւ յերկինս ամբարձիկ՝

Իջեալ արքայն ընդ ժողովոյն՝ եղ ծընրիկ ,
 Ղակատն ի դաստ եկաց յաղօթս առ վայրիկ . . .
 Լ՛Տ , յորժամ ծանր է սիրտ , եւ դառն խորհուրդք
 Տոժ Տոժ մըղեալ զիրեար՝ խընդրեն արձակուրդ .
 Երբ մարդկային վարկապարագի սփոփիչ բանք
 Լ՛նմըխիթարք ծաղու թըւին հեթեթանք ,
 Սիրտըն զեղուն եւ պարպատեալ՝ իբր յայնժամ
 Լ՛նձնանըւէր բըղխէ զաղօթս ինքնակամ : —
 Եռանդագինս եւ քաջաձայնս ն՛ աղօթէր
 Սասն Յակոբայ եւ յաղագս այնց՝ ոյց ըզսէր՝
 Իբրեւ վահանս ամուրս զնովաւ ածեալ էր .
 Եւ ձայնն ի խորս ոգւոյն ի դող հարկանէր ,
 Իսկ վասն իւրոյն Լ՛բսողումայ չըւառին ,
 Լ՛բսողումայ , որ մոռացաւ զգուժ նորին ,
 Պայծառակերպն անձինն այն սէգ գեղանի ,
 Որ յօրացեալ ի զէն ուի զարդ իշխանի
 Լ՛մբարձեալ գայր ընդդէմ սըրտին լի սիրով .
 Սասնն նորա՝ յօրհասական ի գորով
 Սըղեալ բըռամբ սըրտիւ ուժգինըս մաղթէր ,
 Եւ խօլ չարեացն՝ ըզհաշտութիւն Տեառն հայցէր :

Սըփռեալ կայ քօղ . եւ ըսքօղեալն յայն պատան ,
 Ի քուն մահու է՝ հանդերձեալ առ տապան .
 Եւ խորչք անկեալք խաղաղականն ի ձեւոյթ՝
 Օ Լ՛բսողումայ յայտնեն ամբիժ երեւոյթ .
 Լ՛նգերժ հերաց մետաքսագեղքըն խոպ խոպ՝
 Ի կերպասեայն ցիր ճապաղեալ զարդուց ծոպ ,
 Եւ ծանէին արձակ արձակ յօդ ըսփիւռ ,
 Իբր անդ ուրեմն ի ժամն խաղուցն հեշտադիւր՝
 Ի ըստերց Յուդայ սպիտակածղի մատամբք հիւռ :
 Գագաթնադաշն իւր կայ եդեալ առ ոտին ,
 Սերջազարդ դրօշն՝ որ սաւառնէր ի Սաղին
 Յառաջընթաց տանիւր՝ այլ կոր ի գետին .
 Եւ կիտուածոյն ականակապ վաղըր վառ՝
 Որ զերախաւն արձակէր ցոլըս պայծառ ,
 Լ՛ռ ծածկելովըն գըլխով կայր վայրապար :
 Լ՛ստի ու անտի խաղային վաշտք արքունի
 Յիւրաքանչիւր զինուորութեան օրինի ,
 Եւ առաջնորդ նոցին Յովաբ՝ արի այր՝
 Լ՛կն անբըթիթ ի դագաղս անդ՝ յերի կայր ,
 Իբրու զի մի յանկարծ յառնէ՝ որ նընջէն ,
 Եւ ձայնք ոտից հեզոց նըմա դող ածեն :
 Ձեռն ի դաշոյն՝ իբր յաղթանակ ածէ ձայն .
 Ու ահաւանիկ գըլխակորեալ գայ արքայն :
 Իաշըն ձայնիւ նա հրամայէ ջոկատին ,
 Ուեւեալ գընայ՝ թողեալ զարքայն եւ ըզդին :
 Ի ըռեաց Իաւիթ , մինչեւ ամէն ձայն հատաւ ,
 Յայնժամ ըզքուրձ դիմաց քօղոյն մերկացաւ .

Եւ վերառեալ ըզվարագոյր սլատանաց
Ի զաւակին խողաղելոց երեսաց ,
Թաւալեցոյց ըզգէմնն ի դէմքս նորին
Եւ զանարգելն արձակեաց ձայն ցաւադին :

“ Ս'նճ ինձ որդեակ սիրուն , մեռեալ կաս եւ դու ,
Ս'եռեալ կաս դու հաստեալդ ի գեղ աննրման .
Օ իմորդ արկ մահ ստուերս աչացդ այդ լուսատու ,
Եւ զհոգոսիս հերացդ ելիք անծածան .
Ու առեալ վարէ զքեզ ի տապան անդրը լուռ
Լ'բիսողոմ , որդեակ իմ կուռ :

Ղական քո սլաղ , որդեակ , ածէ ինձ սարսուռ
Յորժամ ի ծոց ձրգեմ ըզքեզ ի գրգուանս .
Ս'ն զիւրդ զարկք իմ թընդային հուր ի հուր
Որպէս քնարք լարեալք՝ ըզքեւ յաղպատանս .
Օ իմորդ քաղցրիկ՝ “ Հայր իմ ,” շրթունքդ ասէին
Լ'բիսողոմ արդ ցուրտք լռին :

Լ'ար եղեր շիրմին . իցեն ինձ գուսանք
Իցեն ինձ երգք նուագաց եւ ձայնք սլատանեաց ,
Իցեն իսկ ինձ ծիրանակերպ պըճնեալ կեանք ,
Եւ առ զեփիւռ կախեալ վարսից թուխ կըռած .
Լ'յլ դու ձայնիւ քաղցրաբարբառ՝ դու ոչ եւս
Լ'բիսողոմ , առ իս գայցես :

Ս'ն , յորժամ սիրտս այս նըւաղեալ վըշտահար
Խորտակիցի հանգոյն ջախջախ եղեգան ,
Օ իմորդ յերթալն իւր՝ խընդրիցէ սէր՝ հընար
Վեզ լըսելի առնել զյետին զիւր նըշան :
Վաղցր իցէ ինձ ուի դաշտ մահուն մըթարգել
Լ'բիսողոմ , քեզ պատահել :

Լ'դդ երթ ողջամբ . ո՛հ քանի դառն է հրաժեշտ
Յորժամ ըզքեւ տարածի մահ իբր ըզքուն .
Իսկ մեղք քո . ո՛հ , լիցի բաժակս այս ինձ հեշտ
Թէ դառնութեամբ նորին քաւիս դու համբուն :
Ս'ն , թ' էր զքեզ Տեառն՝ իբրու զթափառ ոք կոչեալ
Լ'բիսողոմդ իմ մոլորեալ , :

Նածկեաց ըզգէմնն ուանկաւ խոնարհ յորդին իւր .
Լ'պ' ակնարկեալ ի նա եւ քաղցր եւ տըխուր ,
Բուռն ըզձեռացն եհար ի դող ուաղօթկեր ,
Եւ յաստուածուստ իմն ըզգեցեալ քաջալեր ,
Յարեաւ յուշիկ , զըսպեաց զպատանս վայելուչ ,
Ու եթող ըզնա որպէս ի քուն հեզաշունչ :